

Atlas van de anatomie

De vernieuwde Sesam 'Atlas van de anatomie' bestaat uit 3 delen. Het eerste deel behandelt het bewegingsapparaat, het tweede de inwendige organen en het derde het zenuwstelsel en de zintuigen. Alle delen beginnen met een hoofdstuk dat de benodigde basiskennis behandelt. In het vervolg van de boekjes wordt per onderwerp de anatomie verder uitgediept. Op iedere linker pagina wordt tekstueel gedoceerd over de anatomische structuren, terwijl op iedere rechter pagina deze tekst wordt geïllustreerd in overzichtelijke tekeningen. Door middel van getallen is het mogelijk de structuren uit de tekst op te zoeken in de illustraties en vice versa. Aardig is dat hierbij veel aandacht aan de functionele anatomie en fysiologie wordt besteed. Ook worden regelmatig klinisch relevante opmerkingen gegeven bij de verschillende structuren. Niet-essentiële details zijn weggelaten en op die manier is een geheel ontstaan dat overzichtelijk de anatomie weergeeft.

De afbeeldingen zijn in kleur en dit maakt het onderscheid tussen diverse weefsels en structuren overzichtelijk. Ook zijn er regelmatig doorsnedenafbeeldingen van lichaamsdelen, waardoor de lezer zich een beter driedimensionaal beeld kan vormen. Een nadeel van de opzet van de boekjes is dat het soms minder prettig leest. In sommige passages staat bijvoorbeeld om de paar woorden een verwijzing naar een afbeelding. Dit levert veel zoekwerk op en vergt veel geduld en concentratie van de lezer. Anderzijds levert dit wel een constructie op waarbij als het ware anatomieles wordt gegeven bij de afbeeldingen.

De basisleer van de anatomie wordt zo goed als volledig weergegeven. Daarnaast bestaat er toch ook een behoorlijke diepgang, waardoor de auteurs eigenlijk een goed beeld van de anatomie weten te geven. De atlas is echter niet echt geschikt als naslag- of opzoekwerk, maar dit is ook niet het doel van de auteurs geweest. De regelmatig terugkerende klinische opmerkingen maken het geheel levendig en leuk. Vervolgens enkele opmerkingen toegespitst op de verschillende delen van de atlas. In deel 1 geeft men een overzicht van het bewegingsapparaat en zijn perifere vascularisatie en innervatie. Het sterkste punt van dit specifieke deel is

de duidelijke weergave van het anatomische verloop van spieren en van de wijze waarop een groep spieren een bepaalde beweging uitvoert. Deel 2 geeft macroscopische en microscopische karakteristieken van de inwendige organen. Nieuw is het hoofdstuk over zwangerschap en ontwikkeling en verder worden er ook enkele aspecten uitgelicht

die belangrijk zijn voor de medische beeldvorming. Zo wordt beknopt ingegaan op enkele röntgenafbeeldingen en op de echografie van het hart. Alles bij elkaar komt dit onderdeel er echter zo karig af dat men zich kan afvragen of de auteurs hier wel aan hadden moeten beginnen en dit niet beter aan de radiologieboeken hadden kunnen overlaten. Ook in deel 3 over de neuroanatomie komen de macroscopie en de microscopie ruimschoots aan bod. Deze complexe materie wordt structureel weergegeven, waarbij ieder element vanuit de basis verder wordt uitgediept. Ook slagen de auteurs erin de ruimtelijke verhoudingen niet uit het oog te verliezen. De vele klinische opmerkingen zijn zeer waardevol.

De atlas is zeer handig om de morfologische kennis van een bepaald lichaamsdeel op te frissen of zich snel in te werken in een nieuw onderwerp. Daarmee is de atlas niet alleen geschikt voor studenten en docenten, maar zeker ook voor (beginnende) (tand)artsen. Ten slotte is het vermeldenswaard dat de vernieuwde Sesam atlas absoluut prettiger leesbaar is dan de eerdere versies.

P. de Baat, Ridderkerk

W. Platzer, H. Fritsch, W. Kühnel, W. Kahle, M.W. Frotscher
Atlas van de anatomie. Deel 1, 2 en 3

Baarn: Sesam/HB Uitgevers, 2006

1335 bl., geïll. € 75,00. ISBN 90 574 557 X

